

ЧЕРЕВОНОГІ МОЛЮСКИ (*MOLLUSCA: GASTROPODA*) БОТАНІЧНОГО ЗАКАЗНИКА «ЧОРНА ГОРА»

Фурик Ю.І.

*ДВНЗ «Ужгородський національний університет», біологічний факультет
вул. А. Волошина, 32, м. Ужгород, Закарпатська область, Україна*

«Чорна Гора» – це ботанічний заказник загальнодержавного значення. Його було створено на території Виноградівського району, Закарпатської області постановою Ради міністрів Української РСР №500 від 28 жовтня 1974 року. На даний час територія де розташований цей заказник відноситься до Берегівського району, Закарпатської області. Загальна площа заказника становить 823 га і знаходиться він між містом Виноградів та селом Мала Копаня. З 1997 року територія заказника входить до складу Карпатського біосферного заповідника. В межах заказника розташована однойменна Чорна гора, яка власне і формує його територію. З трьох боків вона оточена Закарпатською низовиною, а її північні схили переходять у пологі горбкувате підвищення, яке простягаються на північний схід до масиву Тупий. Уздовж східних схилів гори протікає річка Тиса, а з західної сторони протікає невеликий струмок, який бере свій початок у селах Букове та Мала Копаня і впадає в річку Сальва, яка в свою чергу впадає в однойменне озеро, але воно вже не є територією заказника.

Значна частина заказника вкрита мішаними дубово-буковими лісами, але тут можна знайти і деякі рідкісні для Українських Карпат види рослин, а саме: вишня степова, жостір проносний, клокичка периста, зіновать австрійська, ковила найкрасивіша, гадюча цибулька гронаподібна, кукурудзка чубата, костриця борозниста, перлівка трансільванська, півники угорські та інші. Загалом тут відмічають близько 400 видів вищих рослин. Серед хребетних тварин, які мешкають на даній території слід відмітити диких кабанів, зайців, лисиць, кажанів та кілька видів птахів. Є тут також чимало видів і безхребетних, зокрема й червононогих моллюсків.

Спеціальних малакологічних досліджень на території заказника ніколи не проводилось, але були дослідження водних черевоногих, і в рамках цих досліджень відбирались зразки проб з річки Тиса, у безпосередній близькості до самої Гори, в околицях села Мала Копаня, в результаті чого тут відмічалась наявність таких водних черевоногих, як: *Valvata piscinalis*, *Lymnaea stagnalis*, *L. fragilis*, *Galba truncatula*, *G. subangulata*, *Radix ampla*, *R. balthica*, *R. tumida*, *Planorbium corneum*.

Що стосується наземних черевоногих, тут ситуація більш складніша. Ніяких оглядових публікацій по наземній малакофауні даної території немає. Існують нечисленні літературні згадки за якими тут відмічалась наявність таких видів як: *Succinea putris*, *Trochulus hispidus*, *Plicasteria lubomirskii*, *Urticicola umbrosus*, *Zebrina detrita*, *Chondrula bielzi*, *Cochlodina orthostoma*, *Cochlodina laminata*, *Ruthenica filograna*, *Laciniaria plicata*, *Morlina glabra*, *Euomphalia strigella*, *Cepaea vindobonensis*. Значна кількість раковин більшості з цих видів молюсків зберігаються в колекції малакологічного фонду Державного природознавчого музею м. Львова.

Таким чином можна сказати, що малакофауна цієї невеличкої території досить багата та різноманітна, але на нашу думку не повністю вивчена. Уточнення, поширення тут, потребує такий вид, як *Chondrula bielzi* та деякі інші. Окрім того не виключено і знаходження тут нових видів, які раніше не відмічались, як серед водних, так і серед наземних.